

ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

I. OPĆE ODREDBE	2
II. POSEBNE ODREDBE	7
1. Zaštita životinja u prijevozu	7
2. Zaštita pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje	8
3. Zaštita životinja koje se koriste u znanstvene svrhe	8
4. Povjerenstvo za zaštitu životinja	13
5. Držanje životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje	13
6. Zaštita divljih životinja u prirodi	15
7. Zaštita kućnih ljubimaca	16
8. Zaštita životinja u zoološkim vrtovima	16
9. Zaštita životinja koje se koriste za cirkuske i druge predstave sa životinjama	17
10. Zaštita životinja koje se koriste za filmska i televizijska snimanja, izložbe i natjecanja	17
11. Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja	17
12. Zaštita životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca	18
III. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA	19
IV. KAZNENE ODREDBE	20
V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	23

ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

I. OPĆE ODREDBE

Ciljevi

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odgovornost, obveze i dužnosti fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja, što uključuje zaštitu njihovog života, zdravlja i dobrobiti; način postupanja sa životinjama; uvjeti koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, prijevozu, obavljanju pokusa, klanju i usmrćivanju životinja, držanju životinja u zoološkim vrtovima, u cirkusima, na predstavama i natjecanjima životinja, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životinjama.

Prijenos propisa Europske unije

Članak 1.a (NN 37/13, 125/13)

Ovaj Zakon sadrži odredbe za preuzimanje i provedbu sljedećih akata Europske unije:

- Direktive Vijeća 83/129/EEZ od 28. ožujka 1983. o uvozu koža mladunaca određenih vrsta tuljana i proizvoda od njih u države članice (SL L 91, 9. 4. 1983.),
- Direktive Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8. 8. 1998.),
- Direktive Vijeća 1999/22 od 29. ožujka 1999. o držanju divljih životinja u zoološkim vrtovima (SL L 94, 9. 4. 1999.),
- Direktive Vijeća 1999/74/EZ od 17. srpnja 1999. kojom se određuju minimalni standardi za zaštitu kokoši nesilica (SL L 203, 3. 8. 1999.),
- Direktive Komisije 2002/4/EZ od 30. siječnja 2002. o registraciji gospodarstava koje drže kokoši nesilice obuhvaćenih Direktivom Vijeća 1999/74/EZ (SL L 30, 31. 1. 2002.),
- Direktive Vijeća 2007/43/EZ od 28. lipnja 2007. o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (SL L 182, 12. 7. 2007.),
- Direktive Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (SL L 10, 15. 1. 2009.),
- Direktive Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (SL L 47, 18. 2. 2009.),
- Direktive 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o zaštiti životinja koje se koriste za znanstvene svrhe (SL L 276, 20. 10. 2010.).

Područje primjene

Članak 2. (NN 37/13)

- (1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve životinje kralježnjake i glavonošce koji se koriste u svrhu znanstvenih istraživanja.
- (2) Na životinje iz stavka 1. ovoga članka koje su zaštićene prema posebnim propisima primjenjuju se, pored odredaba ovoga Zakona, i propisi o zaštiti prirode.
- (3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na gospodarenje lovištem i divljači, pri čemu se isključuje:
  1. uzgoj i držanje životinja koje se koriste kao pomoć u lovu i
  2. uzgoj i držanje izvan lovišta životinja za potrebe lova.
- (4) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ribolov.

Pojmovi

Članak 3. (NN 37/13, 125/13)

U ovom Zakonu pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. Analgezija: postupak smanjenja ili isključenja osjećaja boli u životinja, koji se provodi sredstvima posebne namjene, a bez gubitka svijesti,
2. Anestezija: postupak isključenja osjećaja boli u životinja sredstvima posebne namjene,
3. Cirkusi i predstave sa životinjama: predstave koje organiziraju pravne ili fizičke osobe u kojima sudjeluju i životinje, a čiji je cilj zabaviti publiku,
4. Divlje životinje: sve životinje, što uključuje i strane životinjske vrste, osim domaćih životinja, kućnih ljubimaca, službenih pasa i konja te radnih životinja,
5. Domaće životinje: životinje koje je čovjek pripitomio i udomaćio i koje uzgaja radi proizvodnje hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinjskog podrijetla te u druge gospodarske svrhe,
6. Doktor veterinarske medicine (u daljnjem tekstu: veterinar): osoba koja je diplomirala na Veterinarskom fakultetu,
7. Izgubljena životinja: ona životinja koja je odlutala od posjednika i on je traži,
8. prestao važiti,
9. Kućni ljubimci: životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje,
10. Ministar: ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva,
11. Nadležno tijelo: ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, uprava nadležna za poslove veterinarstva,
12. Napuštena životinja: ona životinja koju je posjednik svjesno napustio kao i ona koju je napustio zbog više sile kao što su bolest, smrt ili gubitak slobode,
13. Prestao važiti,
14. *Oamamljivanje*: svaki namjerno izazvani proces koji dovodi do gubitka svijesti i osjetljivosti bez boli, uključujući svaki proces koji dovodi do trenutačne smrti životinje,
15. *Pokus*: postupak upotrebe životinja u pokusne ili druge znanstvene ili obrazovne svrhe koji životinji može prouzročiti bol, patnju, tjeskobu ili trajno oštećenje u jednakoj ili većoj mjeri od uboda igle izvedenog u skladu s dobrom veterinarskom praksom,
16. Posjednik: svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje,
17. Prijevoznik: fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz živih životinja,
18. Radne životinje: psi koji služe kao tjelesni čuvari i čuvari imovine, psi vodiči slijepih i oni koji služe za pomoć, psi tragači i psi koji služe obavljanju drugih poslova, konji i druge životinje kojima se čovjek služi u druge svrhe osim proizvodnje,
19. Sklonište za životinje: objekt u kojem se smještaju i zbrinjavaju napuštene i izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna pomoć,
20. Službeni konji: konji koji imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
21. Službeni psi: psi koji imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
22. Strane životinjske vrste: životinjske vrste koje prirodno ne obitavaju na području Republike Hrvatske,
23. Usmrćivanje: postupak koji se obavlja sredstvima i metodama odobrenim u tu svrhu i na propisani način tako da se životinjama prouzroči najmanja moguća bol, patnja i strah,
24. Veterinarski ured: područna jedinica ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, Uprave za veterinarstvo,
25. Zahvat: postupak koji dovodi do oštećenja ili gubitka osjetljivog dijela tijela ili promjene u koštanoj strukturi,
26. Zoološki vrt: djelatnost pravnih ili fizičkih osoba koje drže domaće i divlje životinje u svrhu prikazivanja u javnosti tijekom najmanje sedam dana godišnje, osim cirkusa, trgovina kućnim ljubimcima, privremenih izložaba životinja, zbirki životinja koje nisu otvorene za javnost, akvarija i terarija koji služe ukrašavanju prostora i objekata za uzgoj životinja,
27. *Dobavljač*: svaka fizička ili pravna osoba, osim uzgajivača, koja nabavlja životinje radi njihova korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe te za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja,
28. *Korisnik*: svaka fizička ili pravna osoba koja koristi životinje u pokusima,

29. *Načelo 3R*: skup načela zamjene korištenja pokusnih životinja metodama koje ne zahtijevaju njihovu upotrebu, upotrebe što manjeg broja pokusnih životinja i poboljšanje uvjeta uzgoja i nabave pokusnih životinja te provođenja pokusa,
30. *Laboratorijske životinje*: pokusne životinje koje se uzgajaju u svrhu korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe te za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja,
31. *Objekt*: svaka instalacija, zgrada, skupina zgrada ili drugi prostori i može uključivati prostor koji nije u potpunosti ograđen ili pokriven te mobilne objekte,
32. *Pokusne životinje*: životinje koje se upotrebljavaju ili su namijenjene upotrebi u pokusu, zajedno s larvalnim oblicima koji se hrane samostalno i fetalnim oblicima sisavaca od zadnje trećine njihova uobičajenog razvoja te životinje koje su na ranijem stupnju razvoja, ako je životinja ostavljena na životu nakon tog razvojnog stupnja, a vjerojatno je da će uslijed provedenih pokusa osjećati bol, patnju, stres ili trajno oštećenje nakon što je dostigla taj razvojni stupanj. Pokusne životinje su i glavonošci koji se koriste ili su namijenjeni korištenju u pokusima.
33. *Projekt*: program rada koji ima definirani znanstveni cilj i uključuje jedan ili više pokusa,
34. *Sputavanje*: primjena bilo koje procedure koja je osmišljena za sputavanje pokreta životinja da bi se poštedjele svake boli koja se može izbjeći, straha ili uznemiravanja kako bi se olakšalo učinkovito omamljivanje ili usmrćivanje,
35. *Uzgajivač laboratorijskih životinja* (u daljnjem tekstu: uzgajivač): svaka fizička ili pravna osoba koja uzgaja, odnosno drži životinje radi njihova korištenja u pokusima ili za upotrebu njihovih tkiva ili organa u znanstvene ili obrazovne svrhe, ili prvenstveno u tu svrhu uzgaja druge životinje,
36. *Prestao vrijediti*,
37. *Primati koji ne uključuju čovjeka*: vrsta životinja koja uključuje čovjekolike majmune, majmune Starog svijeta i majmune Novog svijeta.

Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja

Članak 4. (NN 37/13, 125/13)

- (1) Zabranjeno je životinje ubijati, nanositi im bol, patnju i ozljede te ih namjerno izlagati strahu, protivno odredbama ovoga Zakona.
- (2) Zabranjeno je:
1. uzgajati životinje na način da trpe bol, patnju i strah te ih namjerno ozljeđivati, protivno pravilima struke odnosno najnovijim znanstvenim dostignućima,
  2. uvoziti i prodavati životinje koje potječu iz uzgoja iz točke 1. ovoga stavka,
  3. povećavati agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama,
  4. huškati životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresirati na agresivnost, osim pri dresuri službenih i lovačkih pasa pod vodstvom osposobljenih osoba,
  5. obučavati životinje za borbe, organizirati borbe životinja, osim tradicionalnih natjecanja bikova, ili sudjelovati u njima, posjećivati ih i oglašavati te u vezi s tim organizirati kladenje i sudjelovati u kladenju,
  6. davati žive životinje kao nagrade u igrama na sreću,
  7. koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, osim pri dresuri službenih pasa,
  8. organizirati utrke pasa,
  9. davati stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama,
  10. koristiti nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja,
  11. koristiti životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja, ukoliko ih se pri tome prisiljava na neprirodno ponašanje ili se kod životinja izaziva bol, patnja, ozljede ili strah,
  12. prisiljavati životinje na ponašanje koje kod njih izaziva bol, patnju, ozljede ili strah,
  13. izlagati životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu ili nedostatku kisika, čime se kod životinja uzrokuje bol, patnja, ozljede ili strah,
  14. davati životinjama hranu ili tvari čije uzimanje uzrokuje bol, patnju, ozljede, strah ili smrt,
  15. prisiljavati životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ukoliko to ne odredi veterinar u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili ako nije znanstveno opravdano,

16. zanemarivati životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu,
17. živim životinjama odsijecati osjetljive dijelove tijela, protiv no odredbama ovoga Zakona,
18. upotrebljavati nedopuštene zamke i nedopuštene stupice za hvatanje životinja,
19. hraniti životinje drugim živim životinjama, osim ako je to neizbježno,
20. upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovu,
21. ograničavati kretanje životinjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah, protivno odredbama ovoga Zakona,
22. omamljivati, klati ili ubijati životinje u ritualne svrhe,
23. uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krzna,
24. prestalo važiti,
25. uvoziti kože i proizvode od kože mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe,
26. prestao važiti,
27. prestao važiti.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, dopušteni su postupci:

1. koji su primjenjuju iz veterinarsko-zdravstvenih razloga ili se iz drugoga razloga poduzimaju radi zaštite životinja,
2. koji se provode u svrhu kontrole bolesti ljudi i životinja,
3. koji se provode u svrhu suzbijanja štetnika,
4. kontrole kretanja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvod nje upotrebom elektro-šokova te postavljanje električnih ograda za životinje.

(4) Način dresure službenih pasa i konja propisuje ministar, uz mišljenje ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu.

(5) Prestao važiti.

(6) Detaljnija pravila o zabrani uvoza koža i proizvoda od koža mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe propisuje ministar pravilnikom.

(7) Prestao važiti.

(8) Prestao važiti.

Zaštita životinja pri držanju i uzgoju

Članak 5.

Posjednik životinje ne smije:

1. napustiti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu div lju životinju i druge životinje koje drži pod nadzorom,
2. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru, u skladu s posebnim propisima,
3. nanositi bol, patnju i ozljede životinjama pri dresuri.

Obveza pružanja pomoći

Članak 6.

Svatko tko ozlijedi životinju mora joj pružiti potrebnu pomoć, a ukoliko to nije u mogućnosti sam učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći.

Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

Članak 7.

Svi operacijski i zootehnički zahvati na životinjama, osim onih iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona, moraju se obavljati uz primjenu anestezije, u skladu s odredbama propisa iz područja veterinarstva i pravilima struke.

Izvođenje zahvata na životinjama**Članak 8.**

(1) Zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela, uključujući:

1. označavanje životinja protivno posebnim propisima,
2. rezanje ušiju i repa pasa, uklanjanje i rezanje osjetljivih dijelova kandži mačaka, rezanje glasnica i druge zahvate kojima se mijenja fenotipska slika životinje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela dopušteno je ako je prethodno provedena anestezija, a u postoperativnom tijeku analgezija, i to:

1. ako za pojedine zahvate postoje veterinarsko-zdravstveni razlozi,
2. radi obavljanja pokusa na životinjama,
3. u svrhu kontrole razmnožavanja životinja.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela dopušteno je u zootehničke svrhe uključujući kastraciju; ukoliko se takvim postupkom sprječava bol, patnja i samoozljeđivanje životinja ili ozljeđivanje drugih životinja ili iz sigurnosnih razloga te kod lovačkih pasa u skladu s određenim kinološkim standardima, uz primjenu analgezije, a u slučajevima koje propisuje ministar.

(4) Zahvati kod kojih bi životinja mogla patiti ili trpjeti jaku bol smiju se izvoditi samo nakon analgezije odnosno anestezije i uz postoperativnu njegu.

(5) Anestezija se ne provodi:

1. kada bi opasnost od anestezije bila nerazmjerna dobrobiti proizašle iz iste,
2. pri označavanju životinja, osim kada je to potrebno zbog sigurnosti osobe koja provodi označavanje,
3. pri pojedinim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u skladu s pravilima struke,
4. pri uzrokovanju veće boli anestezijom nego samim zahvatom,
5. ako je kontraindicirana pokusnim rezultatima koji se pokusom žele utvrditi.

Zaštita životinja pri usmrćivanju**Članak 9. (NN 37/13, 125/13)**

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Za usmrćivanje životinja koriste se sredstva posebne namjene i propisani postupci.

(3) Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

1. bi liječenje životinja bilo dugotrajno i povezano s patnjama, a ishod liječenja neizvjestan,
2. je životinja dostigla visoku starost te joj otkazuju osnovne životne funkcije,
3. životinja boluje od neizlječive bolesti,
4. je takav postupak neophodan zbog provođenja mjera za kontrolu bolesti u skladu s propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti ljude ili nanijeti velike gospodarske štete,
5. je životinja opasna za okolinu,
6. je protekao rok iz članka 57. stavka 4. te u slučaju iz članka 55. stavka 5. i članka 65. stavka 2. ovoga Zakona,
7. se provodi u svrhu suzbijanja štetnika,
8. je životinja koja se drži i uzgaja u svrhu proizvodnje bolesna ili ozljeđena, a nije ju moguće zaklati ili usmrtiti pod nadzorom veterinarara,
9. je potrebno u svrhu obavljanja pokusa na životinjama te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka odnosno nakon obavljenog pokusa ili korištenja životinje za proizvodnju bioloških pripravaka,
10. je potrebno u svrhu provođenja pokusa ili obrazovanja na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja,
11. prestalo važiti,
12. se takav postupak provodi u svrhu dobivanja proizvoda od životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje,
13. životinja trpi jaku i neotklonjivu bol,

14. je razlog dobrobit životinje.

(4) U slučajevima iz stavka 3. točaka 1. i 2. ovoga članka o usmrćivanju odlučuje posjednik životinje na temelju mišljenja veterinara, a u slučajevima iz točaka 3. do 14. stavka 3. ovog članka veterinar, osim u slučajevima iz točaka 8., 11., 12. i 13. istoga stavka kada odlučuje posjednik životinje.

(5) Životinje može usmrtiti samo veterinar ili stručno osposobljen veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara, osim u slučajevima:

1. usmrćivanja životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje,
2. usmrćivanja životinja u svrhu provođenja obrazovanja, izvođenja pokusa i obrazovanja te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka,
3. usmrćivanja životinja za korištenje njihovih organa, tkiva i trupova u svrhu provođenja pokusa ili obrazovanja,
4. suzbijanja štetnika,
5. usmrćivanja kada je neophodno bez odgađanja usmrtiti životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol.

Postupanje sa životinjom koja trpi neotklonjivu bol

Članak 10.

Vlasnik bez odgađanja mora dati usmrtiti životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol.

II. POSEBNE ODREDBE

1. Zaštita životinja u prijevozu

Članak 11. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

Uvjeti prijevoza životinja

Članak 12. (NN 125/13)

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje tako da im se prijevozom uzrokuje bol, patnja, ozljede ili smrt.

(2) Pri prijevozu životinja potrebno je udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. moraju se unaprijed poduzeti sve mjere kako bi se što je moguće više smanjila duljina putovanja i kašnjenja te zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja,
2. životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje,
3. prijevozna sredstva moraju se konstruirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te zaštititi njihova sigurnost,
4. uređaji i oprema za utovar i istovar životinja moraju se konstruirati, izraditi, održavati i koristiti na način da se izbjegne bol, patnja i ozljeđivanje životinja te da se zaštititi njihova sigurnost,
5. prestalo važiti,
6. uvjeti prijevoza životinja moraju se redovito provjeravati i održavati,
7. za životinje se mora osigurati dovoljna podna površina i visina, primjerena vrsti i starosti životinje te trajanju putovanja,
8. životinjama se u odgovarajućim razmacima moraju osigurati voda i hrana koje svojom kakvoćom i količinom moraju odgovarati vrsti, veličini i starosti životinje,
9. životinjama se tijekom putovanja u odgovarajućim razmacima mora osigurati odmor,
10. tijekom prijevoza životinja koje žive u vodi, a prevoze se u posebnim prijevoznim sredstvima ili spremnicima, mora se osigurati dovoljna količina vode odgovarajuće temperature i opskrba kisikom, ovisno o potrebama pojedine vrste životinja,
11. visokobređe ženke u zadnjih 10% razdoblja od ukupnog trajanja bređosti i ženke u prvih tjedan dana nakon poroda ne smatraju se sposobnima za prijevoz, osim ako je potrebna hitna veterinarska pomoć,
12. ako uspravan položaj spremnika u kojem se prevoze životinje nije jasno vidljiv izvana, u tom je slučaju navedeni položaj potrebno označiti. Ako se po svojstvima spremnika jasno ne raspoznaje da se u njemu prevoze životinje, na spremniku se mora vidljivo označiti da se u njemu prevoze životinje te njihova vrsta.

Obveze prijevoznika

Članak 13. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

Osposobljenost prijevoznika i drugog osoblja

Članak 14. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

Članak 15. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

Članak 16. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

2. Zaštita pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje**Omamljivanje životinja**

Članak 17. (NN 125/13)

(1) Prestalo važiti.

(2) Prestalo važiti.

(3) Zabranjeno je omamljivanje, klanje, usmrćivanje ili ubijanje životinja u ritualne svrhe.

Postupak sa životinjama u klaonici

Članak 18. (NN 125/13)

Prestalo važiti.

Klanje i usmrćivanje

Članak 19. (NN 37/13, 125/13)

Prestalo važiti.

3. Zaštita životinja koje se koriste u znanstvene svrhe

Članak 20. (NN 37/13)

(1) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju prije započinjanja obavljanja djelatnosti uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika.

(2) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik udovoljava propisanim uvjetima za prostore, objekte, opremu, naprave, osposobljenost osoblja, osiguranje veterinarsko-zdravstvene zaštite i njege životinja, uklanjanje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi te ako osigura stručnu osobu za dobrobit pokusnih životinja.

(3) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osigurati odgovarajući smještaj i njegu pokusnih životinja, propisano označavanje i identifikaciju pokusnih životinja, vođenje propisanih evidencija i izvješćivanje nadležnog tijela.

(4) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osnovati povjerenstvo za dobrobit životinja čija zadaća je savjetovati osoblje u vezi s dobrobiti životinja, nabavom i korištenjem životinja te provođenjem načela 3R. Savjeti, mišljenja i odluke moraju se voditi u pisanom obliku i čuvati najmanje tri godine.

(5) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju u povjerenstvo za dobrobit životinja imenovati veterinara ili osobu odgovornu za dobrobit životinja, a korisnici moraju imenovati i znanstvenog člana.

(6) Za svaku značajniju promjenu strukture ili funkcije objekta koja može negativno utjecati na dobrobit životinja, uzgajivač, dobavljač ili korisnik mora podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za donošenje rješenja kojim se odobrava takva promjena.

(7) Ako se tijekom provođenja inspekcijskog nadzora i službene kontrole (u daljnjem tekstu: inspekcijski nadzor) utvrdi da uzgajivač, dobavljač ili korisnik više ne udovoljava propisanim uvjetima, veterinarski inspektor će odrediti mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 64. ovoga Zakona. Ako utvrđene nepravilnosti ugrožavaju dobrobit životinja veterinarski inspektor će uzgajivaču, dobavljaču ili korisniku zabraniti rad do uklanjanja nepravilnosti.

(8) Ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik u određenom roku ne ukloni utvrđene nepravilnosti iz stavka 7. ovoga članka, nadležno tijelo će ukinuti rješenje iz stavka 2. ovoga članka.

(9) Za vrijeme trajanja zabrane obavljanja djelatnosti i nakon ukidanja rješenja iz stavka 8. ovoga članka, uzgajivač, dobavljač ili korisnik mora na vlastiti trošak osigurati dobrobit životinja.

(10) Oblik i sadržaj zahtjeva te detaljnije odredbe o postupku izdavanja i ukidanja rješenja iz stavaka 2. i 6. ovoga članka, učestalost i opseg inspekcijskih nadzora te čuvanje rezultata inspekcijskih nadzora, propisuje ministar pravilnikom.

Članak 21. (NN 37/13)

(1) Pokus može provoditi samo korisnik koji je odobren sukladno članku 20. ovoga Zakona i čiji je projekt odobren od nadležnog tijela.

(2) Prije provođenja pokusa korisnik mora nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje projekta.

(3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka korisnik mora priložiti mišljenje povjerenstva za dobrobit životinja iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Rješenje o odobrenju projekta donosi nadležno tijelo na temelju prethodne procjene projekta i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.

(5) Nadležno tijelo izdaje rješenje o odobrenju projekta u roku od 40 radnih dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva. Kad je to opravdano zbog složenosti i višedisciplinarnosti naravi projekta, rok se može produžiti za dodatnih 15 radnih dana, o čemu nadležno tijelo prethodno obavještava podnositelja zahtjeva.

(6) Rješenjem o odobrenju projekta moraju se utvrditi sljedeći podaci: ime i prezime, odnosno naziv i sjedište korisnika, ime i prezime osobe odgovorne za provođenje projekta i njegovu usklađenost s odobrenjem projekta, ime i prezime voditelja pokusa, mjesto provođenja projekta, posebni uvjeti pod kojima je dopušteno provoditi pokus te da li je potrebno provesti retroaktivnu procjenu projekta, i ako jest, kada.

(7) Odobrenje projekta se izdaje na ograničeno razdoblje s obzirom na svrhu projekta, i to najdulje za pet godina.

(8) Za višestruke generičke projekte koje provodi isti korisnik i koji se provode za ispunjavanje zahtjeva određenih posebnim propisima, proizvodnju bioloških pripravaka ili u dijagnostičke svrhe prema utvrđenim metodama izdaje se jedno odobrenje projekta.

(9) Retroaktivnu procjenu projekta provodi nadležno tijelo na temelju dokumentacije korisnika i mišljenja Etičkog povjerenstva.

(10) Oblik i sadržaj zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, osnovne odrednice koje mora sadržavati mišljenje povjerenstva za dobrobit životinja iz stavka 3. ovoga članka, postupak procjene i retroaktivne procjene projekta te detaljnije odredbe o postupku izdavanja rješenja iz stavka 4. ovoga članka, sadržaj dokumentacije iz stavka 9. ovoga članka, propisuje ministar pravilnikom.

Članak 22. (NN 37/13)

(1) Korisnik mora:

1. pokuse provoditi u skladu s rješenjem o odobrenju projekta,
2. osigurati da se pokusne životinje nakon završetka pokusa liječe ili usmrte ako je to potrebno zbog dobrobiti životinja,
3. spriječiti uginuće pokusne životinje kao konačni rezultat pokusa ako je moguće i zamijeniti ga prijevremenim usmrćivanjem pokusne životinje,
4. osigurati da se pokusna životinja koja je već bila korištena u jednom ili u više pokusa koristi u novom pokusu samo uz poštivanje propisanih uvjeta, a osobito vezano za težinu prethodnih pokusa i novoga pokusa te zdravstveno stanje pokusne životinje,
5. dostaviti nadležnom tijelu godišnje izvješće o provedenim pokusima,
6. čuvati dokumentaciju o pokusima najmanje pet godina.

(2) Korisnik mora podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za odobrenje svake promjene projekta koja može negativno djelovati na dobrobit životinja o kojem nadležno tijelo donosi rješenje.

(3) Nadležno tijelo rješenjem ukida rješenje o odobrenju projekta ako korisnik provodi projekt u suprotnosti s odobrenjem i time ugrožava dobrobit životinja ili ako postupa u suprotnosti s člankom 24. ovoga Zakona. Ako utvrđene nepravilnosti ne ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će korisniku odrediti mjere i rok za njihovo uklanjanje u skladu s člankom 64. ovoga Zakona. Ako korisnik u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti, nadležno tijelo ukinut će mu rješenje o odobrenju za projekt.

(4) Korisnik može ponovo podnijeti zahtjev za odobrenje projekta tek po isteku tri mjeseca od izvršnosti rješenja o ukidanju odobrenja projekta.

Članak 23. NN(37/13)

(1) Pokusi se mogu provoditi u svrhu:

1. temeljnih istraživanja,
2. translacijskih ili primijenjenih istraživanja s bilo kojom od sljedećih namjena:
  - zaštita, prevencija, dijagnosticiranje ili liječenje bolesti, lošeg zdravstvenog stanja ili drugih nepravilnosti ili njihovih učinaka kod ljudi, životinja ili biljaka,
  - ocjena, otkrivanje, reguliranje ili promjena fizioloških stanja kod ljudi, životinja ili biljaka ili
  - dobrobit životinja i poboljšanje proizvodnih uvjeta za životinje koje se uzgajaju i drže za poljoprivredne potrebe,
3. bilo koje namjene iz točke 2. ovoga stavka pri razvoju, proizvodnji ili ispitivanju kvalitete, učinkovitosti i sigurnosti lijekova, prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te drugih tvari ili proizvoda,
4. zaštite prirodnog okoliša radi zaštite zdravlja ili dobrobiti ljudi ili životinja,
5. istraživanja usmjerenih na zaštitu vrsta,
6. visokoškolskog obrazovanja ili izobrazbe za stjecanje, održavanje ili unapređivanje strukovnih vještina,
7. forenzičkih ispitivanja.

(2) Nadležno tijelo potiče razvoj alternativnih pristupa u svrhu osiguranja podataka metodama koje ne uključuju korištenje životinja u pokusima ili koriste manji broj životinja ili koji uključuju manje bolne postupke.

(3) Korisnik mora pri planiranju projekata u obzir uzeti podatke država članica Europske unije prikupljene u pokusima koji su provedeni u skladu s propisima Europske unije. Iznimno, nadležno tijelo može odobriti udvostručavanje pokusa samo ako je to potrebno za zaštitu javnog zdravlja, sigurnosti ili okoliša.

(4) Pokusima se ne smatraju: neeksperimentalna poljoprivredna praksa, neeksperimentalna klinička veterinarska praksa, veterinarska klinička ispitivanja nužna za izdavanje odobrenja za stavljanje veterinarsko-medicinskih proizvoda u promet, praksa koja se provodi u svrhu priznatog uzgoja životinja i praksa koja se provodi prvenstveno za potrebe identifikacije životinja.

Članak 24. (NN 37/13)

(1) Pokus se mora provoditi pod sljedećim uvjetima:

1. u okviru odobrenog projekta,
2. u prostorima korisnika, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja,
3. na životinjama u općoj ili lokalnoj anesteziji, osim ako je to neprihvatljivo s obzirom na svrhu pokusa te uz korištenje analgezije ili druge primjerene metode kojom će se patnja i tjeskoba životinja svesti na najmanju moguću mjeru,
4. na laboratorijskim životinjama koje su uzgojene za korištenje u pokusima, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja,
5. u skladu s načelom 3R,
6. za skrb o pokusnim životinjama i usmrćivanje pokusnih životinja na mjestu provođenja pokusa mora biti osigurano odgovarajuće obrazovano i osposobljeno osoblje,
7. za učinkovito i nesmetano provođenje pokusa moraju biti osigurane odgovarajuće naprave i oprema.

(2) Pokus nije dopušten:

1. ako su životinje tijekom pokusa izložene dugotrajnoj patnji i tjeskobi koju nije moguće olakšati,
2. ako se u Europskoj uniji priznaje druga metoda ili pokusna strategija za postizanje željenog rezultata koja ne uključuje korištenje živih životinja,
3. za isprobavanja oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora, ratne opreme kao i općih učinaka radijacije,
4. za istraživanja ili razvoj duhanskih proizvoda i kemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opće uporabe,
5. za istraživanja ili razvoj sastojaka, kombinacija sastojaka i gotovih kozmetičkih proizvoda,
6. za istraživanja učinka alkohola i droga, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja,
7. bez anestezije ako se koriste sredstva za paralizu mišića.

(3) Zabranjeno je provođenje pokusa na ugroženim životinjskim vrstama, na primatima koji ne uključuju čovjeka, na životinjama koje su uzete iz prirodnog okoliša i na napuštenim životinjama, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli provođenje pokusa na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 25. (NN 37/13)

- (1) Pravna ili fizička osoba ne može u znanstvene ili obrazovne svrhe koristiti izolirane organe, tkiva i trupove životinja koji su u tu svrhu usmrćeni bez rješenja nadležnog tijela kojim se odobrava njihov rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja u znanstvene ili obrazovne svrhe.
- (2) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju ako pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka udovoljava propisanim uvjetima za prostore, opremu i tehnička pomoćna sredstva, izobrazbu i osposobljenost osoblja te uklanjanje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi.
- (3) Korisnik iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona smatra se odobrenim i za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja u znanstvene ili obrazovne svrhe.
- (4) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati odgovarajući smještaj i njegu pokusnih životinja, propisano označavanje i identifikaciju pokusnih životinja te vođenje propisanih evidencija.
- (5) Za potrebe postupaka iz ovoga članka mogu se koristiti samo laboratorijske životinje. Iznimno, nadležno tijelo može na zahtjev pravne ili fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka, a na temelju znanstvenih podataka i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona, odobriti korištenje i drugih vrsta životinja.
- (6) Ne dovodeći u pitanje odredbu stavka 5. ovoga članka, upotreba životinja strogo zaštićenih i ugroženih vrsta uzetih iz prirode za rad na izoliranim tkivima, organima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja nije dopuštena.
- (7) Ako se tijekom provođenja inspekcijskog nadzora utvrdi da pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka više ne ispunjava uvjete iz stavka 2. ovoga članka, ili ako životinje ne usmrćuje na propisan način, veterinarski inspektor će odrediti mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 64. ovoga Zakona. Ako utvrđene nepravilnosti ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će pravnoj ili fizičkoj osobi iz stavka 1. ovoga članka zabraniti rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja do uklanjanja utvrđenih nepravilnosti.
- (8) Ako pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavka 7. ovoga članka ili ako postupa suprotno odredbi stavaka 5. ili 6. ovoga članka, nadležno tijelo će rješenjem ukinuti odobrenje iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 26. (NN 37/13)

- (1) Na pravnu ili fizičku osobu koja uzgaja, nabavlja ili koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članaka 20. do 24. ovoga Zakona.
- (2) Prije početka korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka pravna ili fizička osoba mora podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.
- (3) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka na temelju prethodne procjene projekta i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.
- (4) Nadležno tijelo može ukinuti rješenje iz stavka 3. ovoga članka pod uvjetima propisanim člankom 22. stavkom 3. ovoga Zakona.

Članak 27. (NN 37/13)

- (1) Nadležno tijelo vodi upisnik odobrenih uzgajivača, dobavljača i korisnika, pravnih ili fizičkih osoba odobrenih za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja te pravnih ili fizičkih osoba odobrenih za korištenje životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.
- (2) Pravna ili fizička osoba briše se iz upisnika iz stavka 1. ovoga članka rješenjem nadležnog tijela u sljedećim slučajevima:
1. podnošenja zahtjeva za brisanjem iz upisnika,
  2. ukidanja rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika,
  3. ukidanja rješenja o odobrenju za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja,
  4. ukidanja rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.
- (3) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 28.

Za obavljanje pokusa na životinjama u skladu sa odredbama ovoga Zakona odgovoran je voditelj pokusa.

Članak 29.

- (1) U obrazovne svrhe ne smiju se obavljati pokusi na životinjama koji uzrokuju bol, patnju i ozljedu ili smrt životinje.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može odobriti pokuse ako se izvode u visokoškolskim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje veterinaru, liječniku, stručnjaku farmaceutsko-biokemijske struke, agronoma – stočara, biologa i stomatologa te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim

nastavnim pomagalicama (npr. kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.), uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja.

Članak 30. (NN 37/13)

- (1) Nadležno tijelo na temelju zaprimljenih zahtjeva za odobrenje projekata i godišnjih izvješća korisnika vodi statističku evidenciju.
- (2) Skupni statistički podaci o broju i vrstama upotrijebljenih životinja te vrsti pokusa su javni.
- (3) Nadležno tijelo na mrežnim stranicama objavljuje netehničke sažetke provedenih projekata uzimajući u obzir zaštitu intelektualnog vlasništva i tajnost podataka.

Članak 31. (NN 37/13)

- (1) O tijeku pokusa na životinjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju se voditi zapisnici.
- (2) Zapisnike iz stavka 1. ovoga članka moraju potpisati osobe iz članka 28. i 32. stavaka 1. do 4. ovoga Zakona.
- (3) Zapisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati tri godine, a na zahtjev nadležnog tijela moraju se dati na uvid.

Ispit za rad s pokusnim životinjama

Članak 32. (NN 37/13)

- (1) Pokuse i postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu provoditi veterinari, liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi, agronomi stočari, biotehnolozi ili biolozi, ako imaju položen ispit za rad sa životinjama.
- (2) Kirurške zahvate na životinjama tijekom pokusa i pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu provoditi veterinari, ako imaju položen ispit iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, kirurške zahvate tijekom pokusa mogu provoditi liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi, agronomi stočari, biotehnolozi ili biolozi i to na laboratorijskim životinjama: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču, žabi i zebrici, ako imaju položen ispit iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) U slučaju kada kirurški zahvat iz stavka 3. ovoga članka ne provodi veterinar, odgovorna osoba za zaštitu životinja mora biti veterinar.
- (5) Program ispita iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 32.a (NN 37/13)

Uvjete za prostore, objekte, opremu, naprave, osposobljenost osoblja, osiguranje veterinarsko-zdravstvene zaštite i njegu životinja, uklanjanje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, dobrobit pokusnih životinja, način uzgoja, držanja, nabave i korištenja pokusnih životinja, popis laboratorijskih životinja, način postupanja sa životinjama prilikom primjene anestezije, obvezu i kriterije razvrstavanja pokusa s obzirom na njihovu težinu, način usmrćivanja životinja, oblik, sadržaj i način vođenja propisanih evidencija, sadržaj i vrijeme čuvanja dokumentacije o pokusima, način izvješćivanja nadležnog tijela, propisuje ministar pravilnikom.

Članak 33. (NN 37/13)

- (1) Osoblje pravnih ili fizičkih osoba iz članka 20. stavka 1., članka 25. stavka 1. i članka 26. stavka 1. ovoga Zakona mora biti, u skladu s poslovima koje obavlja, osposobljeno za provođenje pokusa na životinjama, oblikovanje pokusa i projekata, skrb o životinjama i usmrćivanje životinja.
- (2) Osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka provodi se po programu kojega propisuje ministar pravilnikom.

Etičko povjerenstvo

Članak 34. (NN 37/13)

- (1) Etičko povjerenstvo osniva ministar.
- (2) Za članove Etičkog povjerenstva imenuju se stručnjaci veterinarske, medicinske, biološke, farmaceutske-biokemijske i agronomске struke, predstavnici tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje te predstavnici udruga za zaštitu životinja.
- (3) Etičko povjerenstvo:
  1. daje mišljenje iz članka 21. stavka 4. i članka 26. stavka 3. ovoga Zakona s obzirom na opravdanost i opseg predloženog projekta,
  2. daje mišljenje o retroaktivnoj procjeni projekta iz članka 21. stavka 9. ovoga Zakona,

3. daje mišljenje iz članka 25. stavka 5. ovoga Zakona s obzirom na znanstvenu opravdanost odstupanja od korištenja laboratorijskih životinja za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinjama,
  4. daje mišljenje o pitanjima nabave, uzgoja, držanja, skrbi i korištenja životinja u pokusima za koje je izdano rješenje o odobrenju projekta te osiguranje razmjene najboljih praksi,
  5. razmjenjuje podatke o radu povjerenstava za dobrobit životinja iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona i procjenama projekta te dobrih praksi u vezi s pokusima unutar Europske unije,
  6. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu.
- (4) Troškove izrade mišljenja iz stavka 3. točaka 1., 2. i 3. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.
- (5) Članovi Etičkog povjerenstva imaju pravo na naknadu za rad u povjerenstvu čiju visinu utvrđuje ministar u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske.
- (6) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

4. Povjerenstvo za zaštitu životinja

Članak 35. (NN 37/13)

- (1) Povjerenstvo za zaštitu životinja (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) osniva ministar.
- (2) Povjerenstvo za zaštitu životinja sastoji se od dva odbora:
  - Odbor za zaštitu farmskih životinja
  - Odbor za zaštitu kućnih ljubimaca i drugih životinja, osim pokusnih i farmskih životinja.
- (3) Članovi Povjerenstva su predstavnici:
  1. tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje,
  2. tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode,
  3. Veterinarskog fakulteta,
  4. Medicinskog fakulteta,
  5. Agronomskog fakulteta,
  6. Hrvatske veterinarske komore,
  7. Hrvatske gospodarske komore,
  8. Hrvatske obrtničke komore i
  9. udruga za zaštitu životinja.
- (4) Povjerenstvo:
  1. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja,
  2. potiče donošenje odnosno izmjenu propisa iz područja zaštite životinja,
  3. je dužno pratiti razvoj znanstvenih i stručnih spoznaja na području zaštite životinja u Republici Hrvatskoj i na području Europske unije te davati prijedloge za poboljšanje zaštite životinja na području Republike Hrvatske,
  4. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu,
  5. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja.
- (5) Povjerenstvo donosi poslovnik o svom radu.

5. Držanje životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje

Načela držanja životinja

Članak 36.

- (1) Životinje se mogu držati samo ako se može udovoljiti njihovim biološkim potrebama na način da se ne ometaju njihove fiziološke funkcije i ponašanje.
- (2) Posjednik životinja mora osigurati da prostor, sloboda kretanja, konfiguracija tla, konstrukcija zgrada i nastambi u kojima se životinje drže, mikroklimatski uvjeti, njega i hrana, kao i mogućnost međusobnog kontakta, uzimajući u obzir vrstu, dob i stupanj razvoja, mogućnost prilagodbe i udomaćenost životinja, odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.

Obveze pravnih i fizičkih osoba koje drže životinje**Članak 37.**

- (1) Za životinje se mora brinuti dovoljan broj osposobljenih osoba ili onih koje posjeduju jednako vrijedno iskustvo, odnosno znanje.
- (2) Način osposobljavanja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.
- (3) Fizičke i pravne osobe koje drže životinje u svrhu proizvodnje moraju biti registrirane.
- (4) Uvjete i način držanja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje te način registracije fizičkih i pravnih osoba koje drže životinje i osposobljenost osoba koje se brinu za životinje te vođenje evidencije iz članka 44. ovoga Zakona propisuje ministar.

Njega u slučaju bolesti ili ozljede**Članak 38.**

- (1) Posjednik mora životinje koje pokazuju znakove bolesti ili su ozlijeđene bez odgađanja prikladno zbrinuti te im, ako je potrebno, osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.
- (2) Oboljele ili ozlijeđene životinje potrebno je smjestiti u skladu s njihovim potrebama i ako je neophodno, u zasebne prostore ili nastambe.

Kretanje životinja**Članak 39.**

- (1) Kretanje životinja ne smije se ograničavati na način koji životinjama nanosi nepotrebnu patnju, bol, ozljede ili strah.
- (2) Životinje moraju imati na raspolaganju prostor koji je u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.
- (3) Životinjama dnevno mora biti osigurano razdoblje tijekom kojega neće biti privezane radi mogućnosti kretanja u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama. Privezane životinje moraju imati mogućnost kretanja te ne smiju biti izložene boli, patnji, ozljedama i strahu.
- (4) Domaćim životinjama i divljači u uzgoju moraju se osigurati odgovarajuće nastambe ili zakloni u kojima se mogu kretati te primjeren prostor za ispuš i ispašu.
- (5) Divlje životinje ne smiju se držati vezane, osim iz veterinarsko-zdravstvenih ili sigurnosnih razloga. Navedeno se ne odnosi na dresuru ptica grabljivica kod sokolarenja.

Hranjenje i napajanje**Članak 40.**

- (1) Vrsta, kakvoća i količina hrane za životinje moraju biti u skladu s vrstom, dobi i fiziološkim potrebama životinje.
- (2) Životinje moraju imati pristup dovoljnim količinama vode za piće odgovarajuće kakvoće u skladu s njihovim potrebama.
- (3) Hrana i voda životinjama se moraju nuditi na način prilagođen njihovoj vrsti i dobi.
- (4) Prostorije i opremu za hranjenje i napajanje potrebno je održavati čistima, a prostorije opremiti tako da životinje mogu uzimati hranu i vodu na način primjeren njihovoj vrsti.

Izgradnja i oprema nastambi**Članak 41.**

- (1) Materijali koji se koriste za izgradnju nastambi i oprema u nastambama, s kojima životinje dolaze u dodir, ne smiju biti opasni za životinje i djelovati štetno na njihovo zdravlje te se moraju lako čistiti, prati, a po potrebi i dezinficirati.
- (2) Nastambe te prostori za smještaj životinja i oprema moraju biti izvedeni tako da nemaju oštih kutova, rubova ili izbočina na kojima bi se životinje mogle ozlijediti.

Životinje koje su smještene izvan nastambi**Članak 42.**

Životinje koje su privremeno ili trajno smještene izvan nastambi moraju, prema potrebi, biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit.

Kontrola životinja i opreme**Članak 43.**

- (1) Sve životinje smještene na gospodarstvima ili u takvim sustavima uzgoja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brizi ljudi, moraju se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno.

(2) Kako bi se omogućio pregled životinja u bilo koje doba, mora biti osigurana odgovarajuća rasvjeta u mjeri neophodnoj za njegu i kontrolu životinja.

(3) Sva automatska i mehanička oprema neophodna za održavanje zdravlja životinja mora se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno. Uočeni nedostaci moraju se odmah ukloniti, a u slučaju da to nije moguće mora biti osigurana rezervna oprema u svrhu osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.

Evidencije

Članak 44.

(1) Posjednik životinja mora posjedovati evidenciju o liječenju životinja te voditi evidenciju o broju uginulih ili usmrćenih životinja.

(2) Evidencije iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati najmanje jednu godinu i dati na uvid nadležnoj inspekciji na njezin zahtjev.

Zaštita divljih životinja pri držanju i u uzgoju

Članak 45.

(1) Uvjete držanja i uzgoja divljih životinja za koje je potrebno osigurati posebnu skrb s obzirom na klimatske uvjete, način prehrane, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe propisuje ministar.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na:

1. ustanove i stručne pravne osobe iz članka 24. ovoga Zakona koje obavljaju pokuse na životinjama,
2. zoološke vrtove,
3. skloništa za životinje,
4. divlje životinje zaštićene posebnim propisom o zaštiti prirode.

6. Zaštita divljih životinja u prirodi

Članak 46.

Zabranjene su radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, izlažu mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenje, napajanje, razmnožavanje), i to:

1. onemogućavanje pristupa vodi i drugim dijelovima staništa bitnim za opstanak neke vrste ograđivanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,
2. uništavanje cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,
3. unošenje stranih životinjskih vrsta u stanište,
4. hvatanje živih životinja ili usmrćivanje životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje, osim ako je to iznimno opravdano znanstvenim istraživanjima i radi pomaganja određenoj populaciji te
5. drugi zahvati sa štetnim posljedicama.

Članak 47.

Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenici prava lova, divljim životinjama u prirodnim staništima moraju osigurati:

1. sve potrebne uvjete za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,
2. saniranje zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu,
3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

7. Zaštita kućnih ljubimaca

Članak 48.

- (1) Kućnim ljubimcima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.
- (2) Ako se kao kućnog ljubimca nabavlja strana životinjska vrsta ili životinjska vrsta zaštićena posebnim propisom o zaštiti prirode, mora se udovoljiti posebnim uvjetima držanja.
- (3) Zabranjuje se prodaja kućnih ljubimaca maloljetnim osobama.
- (4) Zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima te njihovo kretanje na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost drugih životinja i ljudi, a posebice djece.
- (5) Posjednici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.
- (6) Posjednici moraju zbrinjavati mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju nekontroliranog razmnožavanja, kada ne žele sami zbrinuti mladunčad, snose troškove njihovog zbrinjavanja.
- (7) Uvjete i način držanja opasnih i moguće opasnih pasa propisuje ministar.

Članak 49.

- (1) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (2) Nadležno tijelo vodi upisnik uzgoja iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Uvjete za uzgoj kućnih ljubimaca iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Privremeni smještaj kućnih ljubimaca

Članak 50.

- (1) Objekte za privremeni smještaj kućnih ljubimaca može osnovati pravna ili fizička osoba.
- (2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (3) Nadležno tijelo vodi upisnik objekata iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Uvjete za objekte iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

8. Zaštita životinja u zoološkim vrtovima

Članak 51.

- (1) Zoološki vrt ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (2) Nadležno tijelo vodi upisnik zooloških vrtova.
- (3) Uvjete za osnivanje i rad zoološkog vrta, kao i uvjete za osposobljavanje osoblja koje se brine o životinjama propisuje ministar.

Članak 52.

- (1) Zoološki vrt mora osigurati:
  1. nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinjske vrste te, prema potrebi, uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja,
  2. primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama,
  3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu,
  4. humani odnos djelatnika prema životinjama,
  5. zaštitu životinja od posjetitelja,
  6. zaštitu posjetitelja od životinja,
  7. plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegova zatvaranja.
- (2) Nadležno tijelo može zatvoriti zoološki vrt u cijelosti ili samo jedan njegov dio ako ne ispunjava uvjete iz članka 51. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može narediti da se životinje:

1. predaju pravnim ili fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za držanje životinja u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju da se životinje otpremaju u inozemstvo, mora biti osigurana njihova zaštita najmanje jednaka uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona, ili, ako to nije moguće,

2. usmrte.

(4) Troškove zbrinjavanja životinja iz stavka 3. ovoga članka snosi zoološki vrt.

9. Zaštita životinja koje se koriste za cirkuske i druge predstave sa životinjama

Članak 53.

(1) Zabranjeno je držanje divljih životinja u cirkusima te njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama sa životinjama.

(2) Zabranjeno je nastupanje posebno sputanih životinja te životinja s tjelesnim manama.

(3) Cirkuske priredbe sa životinjama i druge predstave sa životinjama ne mogu se održavati bez rješenja koje donosi nadležni veterinarski inspektor na zahtjev stranke.

(4) Zahtjev za promjenu lokacije cirkusa podnosi se nadležnom veterinarskom uredu u mjestu odredišta uz priloženi dokaz o osiguranoj lokaciji, podatke o vrsti i vremenu održavanja predstava te broju i vrsti životinja.

(5) Na temelju zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka veterinarski ured u mjestu odredišta izdaje potvrdu o nepostojanju veterinarsko--zdravstvenih smetnji za premještanje životinja.

(6) U slučaju neudovoljavanja odredbama iz stavka 3. ovoga članka naređuju se mjere iz članka 52. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(7) Uvjete za držanje životinja i njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama sa životinjama te na izložbama životinja, kao i osposobljenost osoblja koje se brine o životinjama propisuje ministar.

10. Zaštita životinja koje se koriste za filmska i televizijska snimanja, izložbe i natjecanja

Članak 54.

(1) Korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe i natjecanja životinja može se obavljati po prijavi nadležnom tijelu.

(2) Prijava iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnom tijelu najmanje 7 dana prije korištenja životinja, a mora sadržati popis svih životinja koje će se koristiti (vrstu i broj), podatak o dosadašnjem načinu držanja i korištenja životinja, svrsi korištenja i mjestu održavanja snimanja, izložbe ili natjecanja.

11. Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja

Članak 55.

(1) Posjednik izgubljene životinje dužan je njezin nestanak prijaviti skloništu za životinje u roku od 3 dana, a nestanak psa i osobi ovlaštenoj za vođenje upisnika pasa.

(2) Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje dužan je o njezinom nalasku obavijestiti sklonište za životinje.

(3) Sklonište za životinje mora osigurati skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja, a ako se odmah ne može utvrditi njihov vlasnik, i njihov smještaj.

(4) Životinje se smještaju u sklonište za životinje na trošak posjednika ako je poznat ili se naknadno utvrdi.

(5) Pronađena divlja životinja predaje se utočištu za divlje životinje koje osigurava njezino vraćanje u prirodu ako je to moguće, a u protivnom se životinja nudi zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti primiti životinju, ona se može usmrčiti.

(6) Ako je pronađena zaštićena divlja životinja, obavještava se tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode koje donosi odluku o njezinom zbrinjavanju.

(7) Uvjete za osnivanje i rad skloništa za životinje, kao i osposobljenost osoblja koje skuplja životinje i brine se o njima u skloništu, propisuje ministar.

Osnivanje skloništa za životinje**Članak 56.**

- (1) Sklonište za životinje može osnovati fizička ili pravna osoba.
- (2) Sklonište za životinje ne može početi obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (3) Nadležno tijelo vodi upisnik skloništa za životinje.
- (4) Ako nije osnovano sklonište za životinje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, njegovo osnivanje i rad financira jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u skladu s njihovim potrebama, odnosno Grad Zagreb.
- (5) Obavljanje poslova skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja financiraju jedinice lokalne samouprave.

Članak 57.

(1) Sklonište za životinje mora:

1. primiti prijave o napuštenim i izgubljenim životinjama,
  2. organizirati samostalno ili u suradnji s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave skupljanje i prevoženje izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa,
  3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja,
  4. osigurati smještaj životinja iz članka 64. točke 6. ovoga Zakona,
  5. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
  6. tražiti vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati udomiti,
  7. voditi evidencije o pronađenim životinjama i njihovom zbrinjavanju ili usmrćivanju.
- (2) Sklonište za životinje mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija i surađivati s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave.
- (3) Ako u roku od 15 dana od dana smještaja životinje u sklonište vlasnik životinje nije podnio zahtjev za njezinim vraćanjem, životinja se može darovati ili prodati.
- (4) Životinja iz skloništa koja se ne vrati vlasniku, a koju nije moguće dalje držati ili udomiti, može se nakon 60 dana usmrtniti.

Poticanje zaštite životinja i nadzor**Članak 58. (NN 37/13)**

- (1) U svrhu obavljanja poslova iz članka 57. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona osnivači skloništa za životinje iz članka 56. stavaka 1. i 4. ovoga Zakona dužni su organizirati informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje te podatke o životinjama dati na uvid javnosti, ostalim skloništima za životinje na području Republike Hrvatske i nadležnom tijelu.
- (2) Nadležna tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja.
- (3) Veterinarska inspekcija u svako doba ima pravo pristupa nastambama i prostoru u kojem se životinje drže i pravo kontrole zdravstvenog stanja i uvjeta držanja životinja koje se nalaze u skloništu za životinje.
- (4) Uvjete i način držanja kućnih ljubimaca, način kontrole njihova razmnožavanja, uvjete i način držanja vezanih pasa te način postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama propisuju predstavnička tijela općina ili gradova u skladu s općim aktima, osim za kućne ljubimce koji pripadaju zaštićenim vrstama u skladu s posebnim propisima.

12. Zaštita životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca**Članak 59.**

- (1) Prodaja životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca dopuštena je ako su ispunjeni posebni uvjeti.
- (2) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca djelatnici moraju biti osposobljeni za brigu o životinjama i moraju izdavati pisane upute o odgovarajućem načinu držanja životinja koje prodaju.
- (3) Zabranjeno je prodavati pse i mačke u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.
- (4) Životinje za prodaju moraju potjecati iz registriranih objekata.
- (5) Trgovina za prodaju kućnih ljubimaca ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(6) Nadležno tijelo vodi upisnik trgovina iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Posebne uvjete iz stavka 1. ovoga članka te uvjete za osposobljenost osoblja i način propisivanja uputa iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu prirode.

III. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Nadležna tijela

Članak 60. (NN 37/13)

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja ministarstvo nadležnog za poslove poljoprivrede.

(2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode veterinarski odnosno stočarski inspektori ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede u skladu s ovlastima određenim propisima o veterinarstvu odnosno stočarstvu.

(3) Nadzor nad provedbom općih akata iz članka 58. stavka 4. ovoga Zakona provodi komunalno redarstvo, odnosno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalno gospodarstvo, osim ako je zakonom ili posebnim propisima određeno postupanje veterinarskog odnosno stočarskog inspektora.

Inspeksijski nadzor

Članak 61.

Inspeksijski nadzor iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona obavlja se na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o postupanju protivno odredbama ovoga Zakona, a moguće ga je obavljati istodobno s provođenjem nadzora u skladu s određenim propisima o veterinarstvu, odnosno stočarstvu.

Pomoć pri obavljanju nadzora

Članak 62.

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova, u granicama svojih ovlasti, na zahtjev nadležnog inspektora osiguravaju pomoć pri provođenju inspeksijskog nadzora.

Provođenje nadzora

Članak 63.

(1) Nadležni inspektor tijekom provođenja nadzora ovlašten je pregledati objekte na gospodarstvu, prostore, prostorije, opremu i prijevozna sredstva.

(2) Vlasnici gospodarstava, prostorija, prostora, opreme i prijevoznih sredstava koji drže životinje moraju omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka, dati nadležnom inspektoru potrebne podatke, obavijesti i dokumentaciju te mu osigurati uvjete za nesmetan rad.

(3) Vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti propisane evidencije i dokumentaciju koji su mu potrebni za provođenje inspeksijskog nadzora.

Ovlasti inspektora

Članak 64.

Nadležni inspektor u provođenju nadzora:

1. zabranjuje postupanje protivno odredbama ovoga Zakona,
2. naređuje mjere za uklanjanje uočenih nepravilnosti u određenom roku,
3. vlasniku odnosno posjedniku može privremeno oduzeti životinju koja se nalazi u stanju na temelju kojega se može zaključiti da životinja trpi bol, patnju ili veliki strah, da je ozlijeđena ili da bi nastavak njezinog života u istim uvjetima bio povezan s neotklonivom boli,
4. privremeno oduzima dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz,
5. podnosi kaznenu prijavu ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,
6. o privremenom oduzimanju životinje iz točke 3. ovoga članka te predmeta i dokumentacije iz točke 4. ovoga članka mora izdati potvrdu, a oduzetu životinju smješta u sklonište za životinje.

Članak 65.

(1) Privremeno oduzeta životinja iz članka 64. točke 3. ovoga Zakona može biti vraćena posjedniku ukoliko su ispunjeni uvjeti za njezino daljnje držanje određeni odredbama ovoga Zakona, a u protivnom može biti zbrinuta u skloništu za životinje.

(2) Ukoliko životinju nije moguće zbrinuti na jedan od načina navedenih u stavku 1. ovoga članka, životinja može biti usmrćena na trošak vlasnika.

Članak 65.a (NN 37/13)

Protiv rješenja nadležnog tijela donesenog na temelju ovoga Zakona nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Članak 66. (NN 37/13, 125/13)

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ubija životinje, nanosi im bol, patnju i ozljede ili ih namjerno izlaže strahu (članak 4. stavak 1.),
2. uzgaja životinje na način da trpe boli, patnje i strah i namjerno ih ozljeđuje (članak 4. stavak 2. točka 1.),
3. uvozi i prodaje životinje koje potječu iz uzgoja iz članka 4. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona (članak 4. stavak 2. točka 2.),
4. povećava agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama (članak 4. stavak 2. točka 3.),
5. huška životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresira na agresivnost osim pri dresuri službenih i lovačkih pasa pod vodstvom osposobljenih osoba (članak 4. stavak 2. točka 4.),
6. obučava životinje za borbe, organizira borbe životinja ili sudjeluje u njima, posjećuje ih i oglašava te u vezi s tim organizira kladenje i sudjeluje u kladenju (članak 4. stavak 2. točka 5.),
7. organizira utrke pasa na tvrdim podlogama (članak 4. stavak 2. točka 8.),
8. daje stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama (članak 4. stavak 2. točka 9.),
9. koristi nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja (članak 4. stavak 2. točka 10.),
10. prisiljava životinje na ponašanje koje kod njih očito izaziva bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 12.),
11. daje životinjama hranu ili tvari čije uzimanje izaziva bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 4. stavak 2. točka 14.),
12. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 17. ovoga Zakona,
13. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 22. ovoga Zakona,
14. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 23. ovoga Zakona,
15. nanosi bol, patnju i ozljedu životinjama pri dresuri (članak 5. točka 3.),
16. izvodi zahvate na životinjama protivno odredbama članka 8. ovoga Zakona,
17. usmrćuje životinje protivno odredbama članka 9. ovoga Zakona,
18. prevozi životinje protivno odredbama članka 12. stavka 2. ovoga Zakona,
19. prestalo važiti,
20. postupa protivno odredbama članka 17. ovoga Zakona,
21. prestalo važiti,
22. prestalo važiti,
23. prestalo važiti,
24. postupa protivno odredbi članka 20. stavka 1. ovoga Zakona,
25. postupa protivno odredbi članka 20. stavka 3. ovoga Zakona,
26. postupa protivno odredbi članka 20. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona,
27. postupa protivno odredbi članka 20. stavka 9. ovoga Zakona,
28. provodi pokuse bez rješenja o odobrenju projekta iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona,

29. postupa protivno odredbama članka 31. ovoga Zakona,
  30. obavlja pokuse protivno odredbama članka 32. ovoga Zakona,
  31. postupa protivno odredbi članka 22. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona,
  32. prestalo važiti,
  33. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 25. ovoga Zakona,
  34. prestalo važiti,
  35. prestalo važiti,
  36. pokuse provodi protivno odredbi članka 24. ovoga Zakona,
  37. radi na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja bez odobrenja nadležnog tijela iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona,
  38. za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja upotrijebi druge životinjske vrste bez odobrenja nadležnog tijela iz članka 25. stavka 5. ovoga Zakona,
  39. postupa protivno odredbi članka 25. stavka 6. ovoga Zakona,
  40. postupa protivno odredbi članka 26. stavka 2. ovoga Zakona,
  41. osoblje iz članka 20. stavka 1., članka 25. stavka 1. i članka 26. stavka 1. ovoga Zakona nije osposobljeno u skladu s člankom 33. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kn.
- (4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen na kućnom ljubimcu drugi put, fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja kućnog ljubimca i zabrana nabavljanja druge životinje.
- (5) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen u obavljanju gospodarske djelatnosti drugi put, pravnim i fizičkim osobama uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od godine dana.

Članak 67. (NN 37/13, 125/13)

- (1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. daje žive životinje kao nagrade u igrama na sreću (članak 4. stavak 2. točka 6.),
  2. koristi tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, osim pri dresuri službenih pasa (članak 4. stavak 2. točka 7.),
  3. koristi životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja protivno odredbama članka 4. stavka 2. točke 11. ovoga Zakona,
  4. izlaže životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu, ili nedostatku kisika uzrokujući kod životinja bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 13.),
  5. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 15. ovoga Zakona,
  6. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 16. ovoga Zakona,
  7. upotrebljava nedopuštene zamke za hvatanje životinja (članak 4. stavak 2. točka 18.),
  8. hrani životinje drugim živim životinjama osim ako je to neizbježno (članak 4. stavak 2. točka 19.),
  9. upotrebljava žive životinje kao mamce u lovu (članak 4. stavak 2. točka 20.),
  10. ograničava kretanje životinjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 21.),
  11. napušta domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka (članak 5. točka 1.),
  12. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izlaže slobodnoj prirodi ili je ondje naseli, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru (članak 5. točka 2.),
  13. postupa suprotno odredbi članka 6. ovoga Zakona,
  14. postupa protivno odredbi članka 7. ovoga Zakona,
  15. postupa protivno odredbi članka 10. ovoga Zakona,

16. prestalo važiti,
17. prevozi životinje protivno odredbi članka 12. stavka 1. ovoga Zakona,
18. prestalo važiti,
19. prestalo važiti,
20. prestalo važiti,
21. prestalo važiti,
22. prestalo važiti,
23. prestalo važiti,
24. prestalo važiti,
25. prestalo važiti,
26. prestalo važiti,
27. obavlja djelatnost protivno uvjetima propisanim odredbom članka 4. stavka 6. ovoga Zakona,
28. prestalo važiti,
29. prestalo važiti,
30. postupa protivno odredbi članka 20. stavka 6. ovoga Zakona,
31. postupa protivno odredbama propisa iz članka 32.a ovoga Zakona,
32. osobe iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona nisu osposobljene ili ne posjeduju jednako vrijedno iskustvo,
33. ne ispunjava propisane uvjete iz članka 37. stavka 4. ovoga Zakona,
34. postupa protivno odredbama članka 38. ovoga Zakona,
35. postupa protivno odredbama članka 39. ovoga Zakona,
36. postupa protivno odredbama članka 40. ovoga Zakona,
37. nastambe i prostori za smještaj životinja te oprema ne udovoljavaju uvjetima iz članka 41. ovoga Zakona,
38. postupa protivno odredbi članka 42. ovoga Zakona,
39. postupa protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona,
40. postupa protivno odredbama članka 44. ovoga Zakona,
41. ako divlje životinje drži protivno uvjetima propisanim člankom 45. stavkom 1. ovoga Zakona,
42. postupa s divljim životinjama u prirodi protivno odredbama članka 46. ovoga Zakona,
43. postupa s divljim životinjama u prirodi protivno odredbama članka 47. ovoga Zakona,
44. postupa protivno odredbama članka 48. stavaka 1. do 7. ovoga Zakona,
45. postupa protivno odredbama članka 49. stavka 1. te ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 49. stavkom 3. ovoga Zakona,
46. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 50. stavka 2. ovoga Zakona,
47. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 50. stavka 4. ovoga Zakona,
48. zoološki vrt obavlja djelatnost bez rješenja (članak 51. stavak 1.),
49. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 51. stavkom 3. ovoga Zakona,
50. zoološki vrt postupa protivno odredbi članka 52. stavka 1. ovoga Zakona,
51. postupa sa životinjama protivno odredbama članka 53. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
52. postupa protivno odredbi članka 53. stavka 3. ovoga Zakona,
53. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom članka 53. stavka 7. ovoga Zakona,
54. postupa protivno odredbi članka 54. stavka 1. ovoga Zakona,
55. postupa protivno odredbama članka 55. stavaka 1., 2. i 6. ovoga Zakona,
56. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom članka 55. stavka 7. ovoga Zakona,

57. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona,
58. postupa protivno odredbama članka 57. ovoga Zakona,
59. postupa protivno odredbi članka 58. stavka 1. ovoga Zakona,
60. ako veterinarskoj inspekciji ne dopusti i ne osigura pristup nastambama i prostorima u kojima se životinje drže te ako ne dopusti kontrolu zdravstvenoga stanja životinja iz članka 58. stavka 3. ovoga Zakona,
61. postupa protivno odredbama članka 59. stavaka 2. do 4. ovoga Zakona,
62. obavlja djelatnost bez rješenja iz članka 59. stavka 5. ovoga Zakona,
63. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 59. stavkom 7. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kn.

Članak 68.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. nije registrirana za držanje životinja (članak 37. stavak 3.),
  2. zaposlenici skloništa za životinje postupaju protivno odredbi članka 55. stavka 3. ovoga Zakona,
  3. obavlja djelatnost protivno odredbi članka 56. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kn.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

- (1) Obvezuje se ministar da propise na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona donese u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, broj 19/99), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.
- (3) Ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora u području zaštite životinja koji obvezuju Republiku Hrvatsku, pored propisa iz stavka 1. ovoga članka ministar može donijeti provedbene propise koji su neophodni za implementaciju direktiva Europske unije iz područja zaštite životinja te propise koji su potrebni za primjenu uredbi Europske unije iz navedenog područja.
- (4) Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona završit će se po odredbama Zakona o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, br. 19/99.).
- (5) Ako nije drugačije propisano odredbama ovoga Zakona, za ostvarivanje prava na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, br. 53/91. i 103/96.) i Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, br. 70/97., 105/01. i 172/03.).

Članak 70.

Higijenski servisi koji su započeli obavljati djelatnost prije stupanja na snagu ovoga Zakona mogu osnovati sklonište za životinje u skladu s odredbama članka 56. ovoga Zakona u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu, a u protivnom nakon proteka navedenog roka ne mogu nastaviti obavljati djelatnost.

Članak 71.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, br. 19/99.).

Članak 72.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2007., osim članka 39. stavka 3. ovoga Zakona u slučaju držanja muznih krava na vezu koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. i članka 4. stavka 2. točke 23. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2017.

Klasa: 322-01/06-01/01
Zagreb, 1. prosinca 2006.

Prijelazne i završne odredbe iz Zakona o provedbi uredbi Europske unije o zaštiti životinja NN 125/13

Članak 33.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona u Zakonu o zaštiti životinja («Narodne novine», br. 135/06. i 37/13.) prestaju važiti odredbe članka 1.a podstavaka 2., 3., 8., 10., 13., 14. i 16., članka 3. točaka 8., 13. i 36., članka 4. stavka 2. točaka 24., 26. i 27. te stavaka 5., 7. i 8., članka 9. stavka 3. točke 11., članka 11., članka 12. stavka 2. točke 5., članka 13. do 16., članka 17. stavaka 1. i 2., članka 18., članka 19., članka 66. stavka 1. točaka 19., 21., 22, 23., 32., 34. i 35., članka 67. stavka 1. točke 16., točaka 18. do 26. i točaka 28. i 29.